

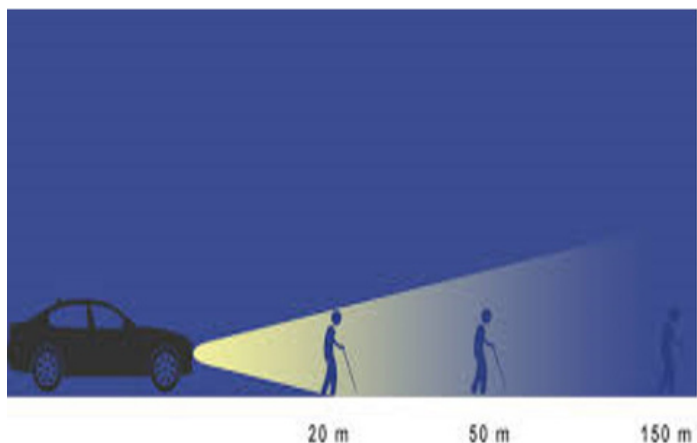

Agosrwydd a Risg

Dyletswydd a Phenderfyniad (6)

Mae blogiau blaenorol yn y gyfres hon wedi awgrymu bod risg wedi'i gysyniadu fel risg ar effaith ar les - wedi'i gweithredu fel set o anghenion sylfaenol sy'n cyfrannu at les seicolegol a chorfforol. Mae'r blog hwn yn dechrau drwy edrych ar rôl agosrwydd wrth ragweld niwed.

Mae'r ddelwedd isod yn dangos sawl agwedd ar y berthynas rhwng agosrwydd a risg. Yn gyntaf, yr agosaf y mae person at risg, y mwyaf gweladwy y mae'n debygol o fod iddynt.

Yn ail, os gwnawn y rhagdybiaeth braidd dramatig bod y gŵr yn cerdded tuag at ymyl clogwyn, yr agosaf y bydd y car ato, y mwyaf tebygol yw y bydd y gyrrwr yn gallu ymyrryd. Mae'r arsylwad hwn yr un mor wir fel egwyddor gyffredinol mewn perthynas â risg ar effaith ar les. Mae ymchwil yn awgrymu bod ymyriadau yn tueddu i fod yn fwy effeithiol pan gânt eu darparu gan y bobl sydd agosaf at yr unigolyn a nodwyd.

Mae'r ddelwedd uchod hefyd yn helpu i dynnu sylw at y gwahaniaeth rhwng agosrwydd a difrifoldeb. Mae'r risg i'r dyn ar 20m yn fwy ar fin digwydd na'r risg i'r dynion ar 50 a 150m. Yn syml, os bydd y car yn parhau i symud ar yr un cyflymder, bydd yn ei daro'n gyntaf. Fodd bynnag, os yw'r car yn cyflymu'r bydd y difrifoldeb (effaith) yn effeithio'r dyn sydd ar 150m mwyaf. Mae'r gwahaniaeth hwn yn bwysig oherwydd bod ein barnau am risg yn tueddu i ganolbwyntio ar debygolrwydd y digwyddiad (hy agosrwydd) yn hytrach nag ar effaith. Mae'r olaf yn gofyn am ddealltwriaeth o ystyron personol sy'n sail i les unigolyn - hy 'felly beth' y digwyddiad niweidiol.

Fodd bynnag, gall agosrwydd fod yn gamarweiniol. Nid yw'r ffaith bod rhywun yn agos at risg yn golygu eu bod yn gallu darparu'r portread mwyaf defnyddiol ohono.

Gellid ystyried bod y gŵr yn y llun ar y dde yn agos at, ond yn camliwio'r peryglon i fywyd a lles o neidio oddi ar Dwr Eiffel. Yn yr achos hwn, mae'r camliwio yn fwriadol. Mewn gwirionedd, mae amrywiaeth o ffactorau eraill sy'n cyfrannu at wahaniaethau mewn dealltwriaeth o risg. Mae'r rhain yn cynnwys cysylltiad emosiynol a heintiad, a phrofiad blaenorol, a gwybodaeth. Er enghraifft, mae gwybod bod y Tŵr Eiffel yn 324 metr o daldra yn ein helpu i greu delwedd a gwerthfawrogi, er gwaethaf ymddangosiadau, y byddai'n annoeth neidio oddi ar y twr yn y llun.

Wrth ddeall risgiau mae'n bwysig edrych am a deall anghysondebau rhwng dehongliadau gwahanol bobl o'r un risg. Mae hyn yn cynnwys anghysondebau rhwng ein barnau ni a barnau pobl eraill. Mae'r wybodaeth hon yn helpu i adeiladu darlun llawn a chywir o'r risg. Mae hefyd yn helpu i ddeall gallu'r unigolion sy'n agos er mwyn gallu mesur, cyfathrebu, rheoli a lleihau risg. Mae'r galluoedd hyn yn agwedd bwysig o'r cryfderau a'r adnoddau sydd ar gael i berson. Gall deall terfynau'r adnoddau hyn yn ei dro helpu i lunio'r hyn y gallai fod ei angen i'w gwella.

Mae'r blog nesaf yn parhau i archwilio'r mater o agosrwydd. Mae'n canolbwyntio ar bwysigrwydd egluro pwy sy'n pryderu a'r llwybr y caiff y pryder hwn ei gyfleu i ni.

